

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data				2018/19
Subject (*)	Psychological assessment and intervention in learning disabilities		Code	652438023
Study programme	Mestrado Universitario en Psicoloxía Aplicada			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Official Master's Degree	2nd four-month period	First	Obligatory	3
Language	Galician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Psicoloxía			
Coordinador	Baña Castro, Manuel		E-mail	m.bcastro@udc.es
Lecturers	Baña Castro, Manuel		E-mail	m.bcastro@udc.es
Web				

General description

MATERIA: AVALIACION E INTERVENCION PSICOLOXICA EN DIFICULTADES DE APRENDIZAXE.

Paso 1. Competencias da Titulación

1. Capacidade de análise e síntese así como de aplicar os coñecementos á práctica. 2. Capacidade de traballo con un equipo interdisciplinario. 3. Habilidades de xestión da información (habilidade para buscar e analizar información procedente de diferentes fontes). En concreto, o alumnado deberá posuír e potenciar as seguintes competencias e destrezas xenéricas:

- Fluidez e propiedade na comunicación oral e escrita.
 - Compromiso persoal de esforzo para a avaliación psicolóxica en educación e capacidade de análise e síntese.
 - Habilidades para conseguir analizar información desde diferentes fontes.
 - Capacidade de crítica e autocrítica.
 - Capacidade para aplicar a teoría á práctica.
 - Habilidade para traballar de forma autónoma e en equipo.
- de fontes diversas).

Paso 2. Competencias da materia

1. Coñecer o concepto de motivación académica e a súa relación e coas dificultades de aprendizaxe. 2. Coñecer as dimensións motivacionais do autoconcepto, metas académicas e atribucións causais en alumnos con dificultades de aprendizaxe. 3. Identificar e definir os problemas psicolóxicos relacionados coa motivación e as dificultades de aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo. 4. Coñecer e analizar a importancia da multidimensionalidade e a interdisciplinariedade na avaliación e na intervención psicolóxica en alumnos con dificultades de aprendizaxe. 5. Adquirir habilidades e competencias técnicas suficientes sobre programas de prevención e intervención psicolóxica en déficits motivacionais e de aprendizaxe. 6. Adquirir habilidades e competencias técnicas de uso na avaliación e na intervención psicolóxicas a partir dos principais procedementos e instrumentos utilizados nesta materia. 7. Adquirir coñecementos para o deseño de programas de investigación sobre determinantes das dificultades de aprendizaxe.

Paso 3. Contidos

1. O PROCESO DE INVESTIGACION DE VARIABLES CONTEXTUAIS E PSICOLOXICAS INTERVINTES NAS DIFICULTADES DE APRENDIZAXE ESCOLAR.

2. CATEGORIAS, FACTORES XERAIS INCIDENTES, PROCESO XERAL DE AVALIACION E INTERVENCION PSICOLOXICA NAS DIFICULTADES DE APRENDIZAXE ESCOLAR.

3. O PROCESO DE AVALIACION PSICOLOXICA E SISTEMICA EN NENOS CON DIFICULTADES DE APRENDIZAXE ESCOLAR: TEORIAS E MODELOS EXPLICATIVOS.

4. A INVESTIGACION NAS NAS DIFICULTADES COGNITIVAS E DE COMUNICACIÓN QUE INCIDEN NA APRENDIZAXE ESCOLAR.

5. A INVESTIGACION DE VARIABLES PSICOLOXICAS NAS DIFICULTADES DERIVADAS DE DEFECTS MOTIVACIONAIS, DE PERSONALIDADE E PSICOSOCIAIS DE SUXEITOS EN IDADES ESCOLARES.

6. A INVESTIGACION DE VARIABLES CONTEXTUAIS DE INTERACCION PERSOAL E FAMILIAR, ESCOLAR E DE GRUPO DE IGUAIS PARA ALUMNADO CON DIFICULTADES DE APRENDIZAXE.

Paso 4. Planificación.

O Curso terá tres partes delimitadas e secuenciadas: a) explicación teórica das principais áreas que abranguen as Dificultades de Aprendizaxe e facilitación de información sobre os principais modelos de investigación para as devanditas áreas; b) Proposta de búsqueda por parte do alumno das principais fontes na investigación sobre as dificultades de aprendizaxe; c) análise, discusión e proposta de realización de un deseño de investigación sobre temas relacionados coas áreas das Dificultades de Aprendizaxe.

Paso 5. Metodoloxías

- a) Impartición de Clases teóricas presenciais, nas que se desenvolverán os contidos teóricos fundamentais da materia, utilizando unha metodoloxía que propicie a participación dos estudantes no inicio da investigación dos núcleos desta materia e apoiada en medios audiovisuais.
- b) Clases prácticas presenciais, nas que se desenvolverán os contidos prácticos da materia a través da realización de supostos y aplicacións prácticas, especialmente dirixidas á iniciación da investigación.
- c) Realización de Traballos tutelados e outras actividades formativas, nos que de forma tutorial se plantearán, seguirán e valorarán diversos traballos sinalados ao alumnado no transcurso das clases.

En concreto, as clases desenvolveranse en sesións teórico-prácticas, de tal modo que o alumnado disporá do material necesario tanto para a parte teórica como para a súa aplicabilidade de investigación ao longo do desenvolvemento das sesións/clases do curso.

Paso 6. Atención personalizada.

Cada alumno ou grupos de un máximo de tres/catro alumnos deberá realizar e entregar un traballo de fin de curso no que se desenvolva un deseño de investigación sobre calquera dos temas do programa.

Para a realización deste deseño o alumno ou cada grupo contará coa tutoría e asesoría personalizada do profesor que proporcionará os recursos necesarios para o desenvolvemento do traballo.

Paso 7. Avaliación.

- a) Realización dunha proba escrita ao final do curso e conterá unha proba de tipo test e pregunta curta (equivalente ao 50% do total).
- b) Unha exposición individual ou en grupo (proba oral) do deseño de investigación realizado (equivalente ao 50% do total).
- c) Proba final escrita, fixada pola Facultade, que tratará sobre o contido global do curso, para tódolos alumnos e alumnas que non realizasen as probas dos apartados a) e b).

A nota final será a media das puntuacións obtidas ó longo do curso (parte teórica e as actividades prácticas da asignatura).

Observacións:

-Cada parte, das dúas de que consta a avaliación final, considérase aprobada con 5.0

-Se hai unha parte aprobada e a outra suspensa será necesario presentarse ó exame final da parte suspensa. En ningún caso farase a media se unha parte está suspensa.

Paso 8. Fontes de información.

B/ BIBLIOGRAFIA (REVISTAS CIENTIFICAS)

Revista Galego Portuguesa de Psicoloxía e Educación. Psicothema. Quinesia. Infancia y Aprendizaje. Revista de Ciencias de la Educación. Revista de Educacion. Análisis y Modificación de Conducta. Journal of Learning Disabilities. Journal of Special Education. Revsista Iberoamericana de Educación. Revista Española de Pedagogía.

Paso 9. Recomendacións.

É importante que o alumnado esté iniciado no traballo e manexo do paquete estatístico SPSS, xa que deberá utilizalo con certa frecuencia ao longo do curso.

Study programme competences	
Code	Study programme competences
A1	To recognize and respect human diversity and to understand that psychological explanations may vary across populations and contexts.
A2	To identify the personal, psycho-social and / or educative factors that may put human health at risk.
A3	Being able to elaborate a scientific report which involves defining a research problem, the hypotheses and variables, and defining the design, the sample and its method of selection, the tools for collecting data and their subsequent analysis and discussion.
A4	Being able to achieve an adequate level of understanding of the recipient's demand in every situation or application context.
A5	Being able to perform a psychological evaluation in the context of a scientific investigation.
A6	Knowing how to specify the demand and the objectives of the case, and to collect the information depending on them.
A7	Knowing to track on a case by choosing appropriate and realistic objectives.
A8	To know the basis for hypotheses establishment with respect to a particular case, and from them to deduce contrastable statements.
A9	Knowing the quasi-quantitative and quantitative methods and techniques for gathering information in applied psychology.
A11	Knowing all kind of limitations and restrictions (personal, social, economic, ethical, etc.) which has the scientific and technical research.
A12	To acquire a basic theoretical knowledge about the state of the art in the different areas involved in applied psychology.
A13	Knowing and being able to use the different models, theories, methods and assessment and intervention techniques that are specific of the different areas of research in Applied Psychology, and developing a critical attitude typical of the scientific spirit.
A14	Being able to analyze the bibliographic documentation necessary for a research work.
A15	Being able to critically analyze the scientific literature.
A16	To acquire the knowledge and skills necessary for the exposition and defence of a research paper.
A17	Being able to communicate the results of an investigation.
A18	To show an ethical and professional compromise with respect to civic, social and global responsibilities.
A20	Knowing the different models of assessment and intervention in the field of Applied Social Psychology.
B1	Capacity for analysis and synthesis.
B2	Capacity for organization and planning.
B4	Working in an international context.
B5	Skills in interpersonal relations.
B10	Motivation for quality.
B11	Troubleshooting.
B14	Interpersonal skills.
B15	Ability to work with an interdisciplinary team.
B16	Ability to communicate with non-experts in the field.
B17	Valuing diversity and multiculturalism.
C1	To express oneself, both orally and in writing, in the official languages of the autonomous region.
C2	To dominate the expression and understanding of a spoken and written foreign language.
C3	Using the basic tools of information and communication technologies (ICT) necessary for the exercise of the profession and for lifelong learning.
C4	To develop for the exercise of an open, educated, critical, committed, democratic and supportive citizenship, capable of analyzing reality, diagnose problems, develop and deploy solutions based on knowledge and oriented to common good.
C5	To understand the importance of the enterprising culture, and to know the media within reach of enterprising people.
C6	To critically assess the knowledge, technology and information available to solve the problems they face.

Learning outcomes	
Learning outcomes	Study programme competences

Saber da diversidade humana, do recoñecemento da súa riqueza para a vida, dos plantexamentos dunha vida para todos e todas, donde dar e recibir axuda coa intención de crear un mundo de valores persoais e humanos	AR1	BR1	CC1
	AR2	BR2	CC2
	AR3	BR5	CC5
	AR4	BR10	CC6
	AR6	BR11	
	AR7	BR14	
	AR8	BR15	
	AR9	BR16	
	AR11	BR17	
	AR12		
	AR14		
	AR15		
	AR16		
	AR17		
	AR18		
	AR20		
1. Capacidade para xestionar o coñecemento e a información actualizados e coherentes sobre investigación e intervención psicoeducativas en contextos e escenarios diversos funcionalmente.	AR1	BR4	CC1
	AR2	BR5	CC2
2. Capacidade crítica para levar a término reflexións neste ámbito, con precisión conceptual e rigor.	AR4	BR10	CC3
3. Competencias para detectar, previr e intervir para favorecer o desenvolvemento e a aprendizaxe en persoas con diversidade funcional procurando a súa autodeterminación e calidade de vida.	AR5	BR11	CC5
	AR6	BR14	CC6
4. Capacidades para avaliar e intervir en procesos e prácticas psicoeducativas en aras de promover e mellorar o desenvolvemento psicológico integral de persoas de tódalas idades, os procedementos psicoeducativos utilizados e o funcionamento de grupos e institucións educativas.	AR9	BR15	
	AR11	BR16	
	AR14	BR17	
5. Competencias para recoller datos, analizar, intervir e investigar/intervir sobre procesos psicolóxicos relacionados coa aprendizaxe; en contextos familiares e escolares.	AR17		
	AR18		
	AR20		

Recoñecer e respectar a diversidade humana e comprender que as explicacións psicolóxicas poden variar a través de poboacións e contextos.	AR5	BR1	CC1
	AR6	BR2	CC2
	AR7	BR5	CC3
Ser capaz de lograr un adecuado nivel de comprensión da demanda do destinatario en cada situación ou contexto de aplicación.	AR13	BR10	CC4
	AR14	BR11	CC5
	AR15	BR14	CC6
Ser capaz de analizar a documentación bibliográfica necesaria para un traballo de investigación.	AR16	BR15	
Coñecer os métodos e técnicas cuantitativos e case-cuantitativos de recollida de información en psicoloxía aplicada.	AR17	BR16	
	AR18	BR17	
Coñecer e ser capaz de utilizar os diferentes modelos, teorías, métodos e técnicas de avaliación e intervención que son específicos dos distintos ámbitos da investigación en Psicoloxía Aplicada e desenvolver unha actitude crítica propia do espírito científico.			
Ser capaz de elaborar un informe científico que implique definir un problema de investigación, as hipóteses e variables asociadas, así como definir o deseño, a mostra e o seu modo de selección, as ferramentas de recollida de datos e a súa consecuente análise e discusión.			
Capacidade de organización e planificación.			
Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica.			
Habilidades nas relacións interpersoais.			
Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.			

Contents	
Topic	Sub-topic
1. O PROCESO DE ANALISE DE VARIABLES CONTEXTUAIS E PSICOLOXICAS INTERVINTES NAS DIFICULTADES DE APRENDIZAXE.	1.1. Concepto e características das dificultades de aprendizaxe 1.2. Niveis de explicación e variables definitorias
3. Prácticas en Trastornos ou dificultades de aprendizaxe: Os contextos de aprendizaxe e a elaboración de propostas de calidade	3.1. Principios actuais de avaliación e atención nos trastornos de aprendizaxe. 3.2 Aplicación destes principios e avaliación continuada. 3.3. A elaboración de informes psicolóxicos.
2. CATEGORIAS, FACTORES XERAIS INCIDENTES, PROCESO XERAL DE AVALIACION E INTERVENCION PSICOLOXICA NAS DIFICULTADES DE APRENDIZAXE.	2.1. O proceso de avaliación e intervención e concepcións actuais nas dificultades de aprendizaxe. 2.2. Concepcións actuais e contemporáneas da intervención nas dificultades de aprendizaxe.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Objective test	A1 A11 A20 B2 B4 C4 C6	6	19	25
ICT practicals	A9 A18 B11 B15 B17 C3 C5	10	14	24
Collaborative learning	A8 A15 A17 B5 B10 B14 C1 C2	0	2	2
Case study	A2 A3 A4 A6 A7 A16 B1	10	0	10
Long answer / essay questions	A4 A14 A17 B11 C1	6	0	6

Directed discussion	A5 A12 A13 A14 B16 C3	3	0	3
Personalized attention		5	0	5
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Objective test	Serve para avaliar a claridade e concreción dos contidos avaliados, sobre todo conceptuais, tamén para observar e avaliar o grado de claridade de exposición, traballo e elaboración dos contidos en canto ao ensino e aprendizaxe. Con este obxecto plantearase unha exposición e organización dos contidos en forma de esquemas e contidos incluídos máis significativos e vertebrados nos temas que se expoñan; tamén en canto ao rigor científico posibilitando a claridade dos conceptos utilizados e a súa aplicación práctica tanto puntual como en secuencias de aprendizaxe.
ICT practicals	O máster implica a práctica e a aprendizaxe práctica en canto á demanda e atención de calidade e á carta; os recursos como as TIC posibilitan un achegamento rápido e adecuado a cada momento en que a persoa o necesite e demande; para isto, os principios de aprendizaxe en canto a acción participativa, motivo e necesidade son fundamentais para entender e comprender en que consiste este tipo de axuda e apoio así como a adecuación das prácticas basadas na calidade e o rigor científico. Con este obxecto, a psicología aplicada exige o desenvolvemento de prácticas adaptadas a cada situación así como a proposta de medios eficaces e rápidos que permitan esta aprendizaxe e contacto real, únicos e imprescindibles para aprender a intervir así como avaliar nestes contextos específicos da materia que aprendemos.
Collaborative learning	O campo profesional e investigador da intervención e avaliación implica un recoñecemento á inter e multidisciplinariade; é por este motivo que o traballo en equipo, o desenvolvemento de actitudes e habilidades para actuar neste ámbito obriga a plantearse certas habilidades e actitudes de aprendizaxe permanente e creativa; no ámbito actual é necesario recurrir a aprendizaxe creativa, a aprender cos e dos demais polo que a aprendizaxe colaborativa ten que ser un ámbito continuo de entrenamento e estimulación; aprender dos demais é a única vía posible para mellorar neste campo así como o de permitir un continuo aprendizaxe imprescindible cando se trata de axudar ou de poder prestarlle atención a outra persoa.
Case study	sobre o contidos dos temas analízanse casos co obxecto de proceder á súa análise e estudo no que se solicitará comunicación funcional, rigor e empatía
Long answer / essay questions	Realízase sobre un caso proposto, pregunta de investigación ou problema sobre o que realizar un ensaio científico no que se avaliarán os criterios e exposición, organización e aplicación así como as regras do ensaio científico actuais
Directed discussion	Dado que un máster é un ciclo de ensino superior, non cabe dúbida que o debate e participación implica interese, esforzo e curiosidade pola aprendizaxe en equipo de persoas que poden saber máis que un; tamén do recoñecemento da aprendizaxe continua e do marxe de mellora que un sempre ten. A discusión como dinámica de grupos permite elaborar, reestructurar ou crear novos esquemas de coñecemento polo que o protagonismo das persoas debe ser máximo en canto ás anteriores estratexias

Personalized attention	
Methodologies	Description
ICT practicals Objective test	Cada alumno/a poderá, nas horas de tutoría, plantear cantas posibles dificultades se lle presenten a hora da comprensión e resolución dos temas do programa, de tal modo que o profesor poda axudar a resolver. Para isto, a aprendizaxe de solicitar axuda, establecer relacións comunicativas e creativas, poder criticar con sentido, ter como obxectivo a comprensión e o entendemento mútuo son posibilidades a desenvolver neste ámbito; Con este obxecto, o alumno/a terá capacidade de elección e implicación máxima persoal posibilitando responder e atender a cada demanda, necesidade e motivo de aprendizaxe explotando ao máximo posible a súa capacidade de oferta para aprender de forma cooperativa

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification

Directed discussion	A5 A12 A13 A14 B16 C3	Avaliarase a participación, o interés, o esforzo pola aprendizaxe así como a capacidade de tomar decisións, participar na busca de solucións, contestar e responder de forma constructiva e crítica	10
ICT practicals	A9 A18 B11 B15 B17 C3 C5	Trátase de realizar un informe psicolóxico da actividade realizada a elixir entre cinco plantexadas na clase coa intención de por en marcha o rigor e a empatía con respecto á avaliación e intervención	10
Objective test	A1 A11 A20 B2 B4 C4 C6	Trátase dunha proba obxectiva de verdadeiro-falso con dúas opcións a responder unha de coarenta enunciados acerca dos contidos teóricos da asignatura e coa finalidade de avaliar a exactitude e concreción obtida da súa aprendizaxe	40
Collaborative learning	A8 A15 A17 B5 B10 B14 C1 C2	A aprendizaxe continua, o desenvolvemento de habilidades de axuda, a aprendizaxe creativa, a empatía e a calidade de aprendizaxe serán avaliadas de forma continuada ao longo do período de clase; para elo, cada día establecerase unha pequena actividade de seguemento desta laboura para poder discernir a calidade de aprendizaxe de cada alumno/a e no seu conxunto	20
Long answer / essay questions	A4 A14 A17 B11 C1	contará cos criterios de rigor científico-profesional onde respetar dominio, rigor, expresión e creatividade na exposición que se realice	20

Assessment comments

Sources of information

Basic

Ainscow, M. (2003) ¿El desarrollo de sistemas educativos inclusivos?. Congreso de Educación Inclusiva. Donostia.

Alonso, J. (1991). Motivación y aprendizaje en el aula. Cómo enseñar a pensar. Madrid: Santillana.

Alonso, J. (1997). Motivar para el aprendizaje. Teoría y estrategias. Barcelona: Edebé.

Alonso, J. (2005). Motivaciones, expectativas y valores-intereses relacionados con el aprendizaje: el cuestionario MEVA. *Psicothema*, 3, Vol. 17, 404-411.

Alonso, J. y Montero, Y. (1992). Motivación y aprendizaje escolar. En C. Coll, J. Palacios y A. Marchesi (comp.). *Desarrollo psicológico y educación*, II. Psicología de la Educación. Madrid: Alianza.

Alonso García, E., Machargo, J., Méndez, G., Pérez, M.F., y Socorro, M.C. (1996). Predicción del rendimiento académico al inicio del Bachillerato y FP [Prediction of academic achievement at the begining of high school and professional studies]. *Renovación Pedagógica*, 3, 297, 1559-1561.

Ames, C. (1992a). Classrooms: Goals, structures, and student motivation. *Journal of Educational Psychology*, 84, 261-271.

Ames, C. (1992b). Achievement goals and classroom motivational climate. En D. H. Schunk y J.L. Meece (eds.). *Student perceptions in the classroom*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Ames, C. y Archer, J. (1988). Achievement goals in the classroom: Students' learning strategies and motivation processes. *Journal of Educational Psychology*, 80, 260-267.

Anderman, E.M. y Maher, M.L. (1994). Motivation and Schooling in the Middle Grades. *Review of Educational Research*, 64 (2), 287-309.

Arbea, L. e J.Tamarit (2003) ¿De la autocapacitación a la autorrealización: hacia una nueva conciencia profesional. Pamplona: Creena.

Archer, J. (1994). Achievement Goals as a Measure of Motivation in University Students. *Contemporary Educational Psychology*, 19, 430-446.

Ball, S. (1988). La motivación educativa. Actitudes. Intereses. Rendimiento. Control. Madrid: Narcea. Ed. orig.: 1977.

Bañá, M. (1998): Os procesos de construción de coñecemento e a interactividade de aprendizaxe escolar. Santiago: Tórculo.

Bañá, M. (2000): La intervención psicopedagógica. Conceptos y aspectos generales. A Coruña: Servicio de Publicacións da universidade da Coruña.

Bañá, M.; Durán, M. e Balsas, F. (2002): A intervención psicopedagógica: experiencias prácticas. A Coruña: Cópibelen.

Bañá, M. (2011) Los trastornos del espectro autista y generales del desarrollo: calidad de vida e inclusión. *Ciencias Psicológicas*, Vol V (2) 133-224.

Barca, A. (1992, 1993). Psicología de la Educación e intervención psicopedagógica. A Coruña: Monografía de la Revista Galega de Psicopedagogía (2 vols).

Barca, A. y González, R. (1994): Manual de Dificultades de Aprendizaxe Escolar e Intervención Psicopedagógica (3 Vols.) Vigo: ABA Edicións.

Barca, A. (Coord.) (2009). Motivación y aprendizaje en contextos educativos. Granada: Grupo Editorial Universitario (480 pp.).

Baumgart, J. J. Jonson e E. Helmstetter (1990): El tratamiento de las conductas problema como comunicación. En *Sistemas alternativos de comunicación para personas con discapacidad*. Madrid: Alianza.

Beltrán, J. (1993). Procesos, estrategias y técnicas de aprendizaje. Madrid: Síntesis.

Beltrán, J., Pérez, L. F. y Ortega, I. (2006). CEA: Cuestionario de Estrategias de Aprendizaje. Madrid: TEA Ediciones.

Biggs, J. B. (2005) Calidad del aprendizaje universitario. Madrid: Narcea. (Orig. Open University Press, 1999).

Biggs, J. B., Kember, D. y Leung, D. (2001). The revised two-factor Study Process Questionnaire: R-SPQ-2F. *British Journal of Educational Psychology*, 71, 133-149.

Biggs, J.B. (1991). Approaches to Learning in Secondary and Tertiary Students in Hong Kong: Some Comparative Studies. *Educational Reserarch Journal*, 6, 27-39.

Biggs, J. B. (1990). Effects of Language Medium of Instruction on Approaches to Learning. *Educational Research Journal*, 5, 18-28.

Biggs, J. B. (1993). What do inventories of students' learning processes really measure?. A theoretical review and clarification. *British Journal of Educational Psychology*, 63, 3-19.

Biggs, J. B. (1994). Approaches to learning: nature and measurement. *The International Encyclopedia and Education*. Vol. 1. Oxford. Pergamon Press.

Biggs, J.B. (1987a): Student Approaches to Learning and Studying. Hawthorn, Victoria: Australian Council for Educational Research. (Melbourne: Australian Council for Educational Research).

Biggs, J.B. (1987b): Learning Process Questionnaire (LPQ) Manual. Melbourne: Australian Council for Educational Research.

Biggs, J.B. (1987c): Study Process Questionnaire (SPQ) Manual. Melbourne: Australian Council for Educational Research.

Biggs, J.B. (1988): The Role of Metacognition in Enhancing Learning. *Australian Journal of Education*, 32, 127-138.

Biggs, J.B. (1989): Approaches to the Enhancement of Tertiary Teaching. *Higher Education Research and Development*, Vol 8, N 1, 7-25.

Binswanger, H. (1991). Volition as cognitive self-regulation. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50 (2) Brophy, J. (2005). Goal theorists should move on from performance goals. *Educational Psychologist*, 40, 167-176.

Bruner, J. (1990) El desarrollo de la mente. Madrid: Morata.

Bueno, J. A. (2004). La motivación del alumno en el aula. Madrid: Publicaciones ICCE.

Castejón, J.L., y Pérez, A.M. (1998). Un modelo causal-explicativo sobre la influencia de las variables psicosociales en el rendimiento académico. [A causal-explicative model about the influence of psycho-social variables on academic achievement]. *Bordón*, 50, 171-185.

Castejón, J.L., Navas, L., y Sampascual, G. (1996). Un modelo estructural sobre los determinantes cognitivo-motivacionales del rendimiento académico [A structural model about

cognitive-motivational determinants of academic achievement]. *Revista de Psicología General y Aplicada*, 49, 27-43. Coll, C. (1987). *Psicología y curriculum*. Barcelona: Laia. Coll, C. (1995). Elementos para el análisis de la práctica educativa. En C. Genovard, J. Beltrán y F. Rivas (eds.). *Psicología de la instrucción III. Nuevas perspectivas*. Madrid: Síntesis. De la Fuente, J. (2004). Perspectivas recientes en el estudio de la motivación: la teoría de la orientación de metas. *Revista Electrónica de Investigación Psicoeducativa*, 2 (1), 35-62. Dweck, C.S. (1986). Motivational processes affecting learning. *American Psychologist*, 41, 1040-1048. Dweck, C.S. y Leggett, E. (1988). A social-cognitive approach to motivation and personality. *Psychological Review*, 95, 256-273. Elliot, E.S. y Dweck, C.S. (1988). Goals: An approach to motivation and achievement. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54, 5-12. García Bacete, F. J. (1998). Aproximación conceptual a las relaciones escuela-familia [A conceptual approach to the relations between school and family]. *Bordón*, 50, 23-34. García, T., y Pintrich, P.R. (1994). Regulating motivation and cognition in the classroom: The role of self-schemas and self-regulatory strategies. En D.H. Schunk, y B.J. Zimmerman (eds.), *Self-regulation of learning and performance. Issues and educational applications*. Hillsdale, NJ.: LEA. Gargallo, B. (2008). Estilos de docencia y evaluación de los profesores universitarios y su influencia sobre los modos de aprender de sus estudiantes. *Revista Española de Pedagogía*, 241 (septiembre-diciembre), 425-446. González, M. C. y J. Tourón (1992). Autoconcepto y rendimiento escolar. Pamplona: Eunsa. González, A. (2005). *Motivación académica*. Madrid: Pirámide. González, M^a.C., Tourón, J. y Gaviria, J. L. (1994). La orientación motivacional intrínseco-extrínseca en el aula: Validación de un instrumento. *Bordón*, 46, 35-51. González, M^a.C. (1997). La motivación académica. Sus determinantes y pautas de intervención. Pamplona: EUNSA. González-Pienda, J.A., Núñez, J.C., González-Pumariega, S. y García, M. (1997). Autoconcepto, autoestima y aprendizaje escolar. *Psicothema*, 9 (2) 271-289. González-Pienda, J.A. y Núñez, J.C. (1997). Determinantes personales del aprendizaje y rendimiento académico. En J. N. García (Dir), *Instrucción, aprendizaje y dificultades*. Barcelona: Ediciones LU. Good, T. y Brophy, J.E. (1983). Motivación. En T. Good y J. E. Brophy: *Psicología educacional*. México: Interamericana. Hayamizu, T. y Weiner, B. (1991). A test Dweck's model of achievement goals as related to perceptions of ability. *Journal of Experimental Education*, 59, 226-234. Heyman, G.D. y Dweck, C.S. (1992). Achievement goals and intrinsic motivation: Their relation and their role in adaptive motivation. *Motivation and Emotion*, 16, 231-247. Marsh, H.W. (1988). Causal effects of academic self-concept on academic achievement: A reanalysis of Newman (1984). *Journal of Experimental Education*, 56, 100-104. Marsh, H.W. (1990). Causal ordering of academic self-concept and academic achievement: A multivariate, longitudinal panel analysis. *Journal of Educational Psychology*, 82, 646-656. Marsh, H.W. (1994). Using the national longitudinal study of 1988 to evaluate theoretical models of self-concept: The Self-Description Questionnaire. *Journal of Educational Psychology*, 86, 439-456. Marsh, H.W., y Balla, J.R. (1994). Goodness of fit in confirmatory factor analysis: The effects of sample size and model parsimony. *Quality and Quantity: International Journal of Methodology*, 28, 185-217. Marsh, H.W., y Yeung, A.S. (1997). Causal effects of academic self-concept on academic achievement: Structural equation models of longitudinal data. *Journal of Educational Psychology*, 89, 41-54. Mascarenhas, S. (2004). *Avaliação dos processos, estilos e abordagens de aprendizagem dos alunos do ensino médio do Estado de Rondônia (Brasil)*. A Coruña: Universidade da Coruña (Tesis doctoral. Inédita). McCombs, B. (1988). Motivational skills training: combining metacognitive and affective learning strategies. En C. C. Weinstein, et al. *Learning and study strategies: issues and assesment, instruction and evaluation*. New York: Academic Press. Miller, B.R., Behrens, J.T., Greene, B.A. y Newman, D. (1993). Goals and perceived ability: Impact on student valuing, self-regulation, and persistence. *Contemporary Educational Psychology*, 18, 2-14. Miras, M. (2001). Afectos, emociones, atribuciones y expectativas: el sentido del aprendizaje escolar. En Coll, C., Palacios, J. y Marchesi, A. (2001). *Desarrollo psicológico y educación*. 2. *Psicología de la educación escolar*. Madrid: Alianza Editorial. Nicholls, J.G. (1984). Achievement motivation: Conceptions of ability, subjective experience, task choice, and performance. *Psychological Review*, 91, 328-346. Núñez, J.C., González-Pienda, J. A., García, M. S., González-Pumariega, S. y García, S. I. (1998). Estrategias de aprendizaje en estudiantes de 10 a 14 años y su relación con los procesos de atribución causal, el autoconcepto y las metas de estudio. *Estudios de Psicología*, 59, 65-85. Nisbet, J. (2000). Transformando los sistemas de servicios educativos y humanos hacia la autodeterminación: la experiencia de New Hampshire. *Siglo Veintiuno* 31(6)33-50. Pintrich, P. R. y Schunk, D.H. (2006). *Motivación en contextos educativos. Teoría, investigación y aplicaciones*. Madrid: Pearson, Prentice Hall. Pintrich, P.R. (1991). Editor's comment: Current issues and new directions in motivational theory and research. *Educational Psychologist*, 26, 199-205. Pintrich, P.R. (1994). Continuities and discontinuities: Future

directions for research in educational psychology. *Educational Psychologist*, 29, 137-148. Rodríguez, S., González, R., Piñeiro, I., Valle, A., Núñez, J. C. y González-Pienda, J. A. (2003). Metas de aproximación, metas de evitación y múltiples metas académicas. *Psicothema*, vol. 13, nº 4. pp. 546-550. Rosario, P., Núñez, J.C., González-Pienda, J.A., Almeida, L. Soares, S. y Rubio, M. (2005). El aprendizaje escolar examinado desde la perspectiva del modelo 3P de J. Biggs. *Psicothema*, vol 17, núm. 1, 20-30. Schalock, J e outros (2002) La conceptualización, medida y aplicación de calidad de vida en personas con discapacidades intelectuales: informe de un panel internacional de expertos. *Siglo Cero*, 33 (5)5-14. Tamarit, J. (2003) Una escuela para Juan. Pamplona: Creena. Tejedor-Tejedor, F.J., González-González, S .G. y García-Señorán, M^a. M. (2008). Estrategias atencionales y rendimiento académico en estudiantes de secundaria. *Revista Latinoamericana de Psicología*. Vol. 40 (nº 1), 123-132. Tejedor-Tejedor, F. J., González-González, S. G. y García-Señorán, M. (2008). Estrategias atencionales y rendimiento académico en estudiantes de secundaria. *Revista Latinoamericana de Psicología*, Vol. 40, nº 1, 123-132. Tudge, J. e B. Rogoff (1995): Influencias entre iguales en el desarrollo cognitivo. En P. Melero y A. Berrocal. Madrid: Siglo XXI. Turnbull, A. (2004) La calidad de vida de la familia como resultado de los servicios. V Jornadas científicas sobre personas con discapacidad: investigación, innovación y cambio. Salamanca. Van Loos, J. (2006) Autodeterminación para todos. La autodeterminación en Arduin. *Siglo Cero*, 220, 35-46. Van Loos (2006) Apoyos en la práctica de Arduin. VI Jornadas científicas sobre personas con discapacidad. Salamanca. Veiga, F.H. (1997). Autoconceito dos jovens: Análise em função de variáveis do contexto familiar [Self-concept in young students. Analysis of its relation to variables of the family context]. *ACTAS del I Congreso Luso-Espanhol de Psicologia da Educação*, 489-497. Vygotsk, L.i (1997): El defecto y la compensación. *Obras desconocidas*. Vol. V. Madrid: Visor. Weiner, B. (1979). A theory of motivation for some classroom experiences. *Journal of Education Psychology*, 71, 3-25. Weiner, B. (1985). An attributional theory of achievement, motivation and emotion. *Psychological Review*, 92, 548-573. Weiner, B. (1986). An attributional theory of motivation and emotion. New York: Springer Verlag. Weiner, B. (1990). History of motivational research in education. *Journal of Educational Psychology*, 82, 616-622. Weiner, B. (1992). Human motivation. *Metaphors, theories and research*. California: Sage Publications. Wentzel, K. R. (1998). Social relationships and motivation in middle school: The role of parents, teachers, and peers. *Journal of Educational Psychology*, 90, 202-209. Whenmeyer, M. (2006) Factores intraindividuales y medioambientales que afectan a la autodeterminación. VI Jornadas científicas sobre personas con discapacidad. Salamanca. Whenmeyer, M. (2006) Autodeterminación y discapacidades severas. *Siglo Cero*, 220, 5-16. Wolters, C. (2004). Advancing achievement goal theory: Using goal structures and goal orientations to predict students' motivation, cognition and achievement. *Journal of Educational Psychology*, 96, 236-250.

Complementary	
---------------	--

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.